

Cuma Hutbesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَدَىٰ وَاللَّهُ
غَنِيٌّ حَلِيمٌ

Uslüb-u Lisan Ayniyle İnsan

(20.05.2022)

Aziz Kardeşlerim!

Konuşmak, insanlara mahsus bir özellik olup iletişimin en önemli unsurlarından biridir. Ağzımızdan çıkan sözler, bizim iç dünyamızı ele verir. Ruh ve gönül dünyamızda mayalanan fikirler, dil vasıtasıyla vücut bulur. Böylece dile gelen düşünceler insanın ya olgunluğunu ya da hamlığını ortaya çıkarır. Bu sebeple neyi konuştuğumuz ve nasıl konuştuğumuz son derece önemlidir. Bu, bir müslüman için çok daha büyük bir hassasiyet gerektirir. Yüce Kitabımız'ın "İnsan hiçbir söz söylemez ki, yanında onu gözetleyen ve yazmaya hazır bir melek bulunmasın."¹ ilahî beyanı, ağızdan çıkan her sözün lehimize ya da aleyhimize bir bedeli olacağını ortaya koymaktadır.

Kardeşlerim!

Rabbimizin büyük bir ihsanı olan konuşabilme nimeti, yerinde kullanıldığı takdirde bizlere cenneti kazandıracak bir imkân sunar. Hutbemin başında okuduğum "*Güzel bir söz ve bağışlama, peşinden gönül kırma gelen bir sadakadan daha hayırlıdır.*"² buyruğuyla da bu, net bir şekilde ifade edilmektedir. Bu konuda Rasûlullah (s.a.s.)'in "Kim bana iki dudağı arasındaki dili ile iffet ve namusunu koruma sözü verirse, ben de ona cennet sözü veririm."³ müjdesi de, kişinin dilini muhafaza etmesinin, cenneti elde etmeye vesile olacağını ortaya koymaktadır.

Bulunduğu mertebeye nasıl ulaştığı sorulan Lokman (a.s.) da şu cevabı vermiştir: "Doğru sözlülükle, emaneti ehline teslim etmekle ve

kendimi ilgilendirmeyen konularla meşgul olmamakla!"⁴

Değerli Mü'minler!

Kerim Kitabımız Kur'an-ı Kerim'de konuşma adabına dair pek çok ilke bulunmaktadır. Bunlardan bir kaçını zikredecek olursak: İltifatkâr söz söylemek, gönül alıcı, teselli edici söz söylemek, güzel, yani yerinde ve uygun bir söz söylemek, zalime karşı dahi olsa yumuşak söz söylemek, gönüllere işleyecek tesirli ve belîğ bir söz söylemek, doğru söz söylemek, hikmet ve güzel öğütle konuşmak...

Efendimiz (s.a.s.) konuşma âdâbıyla alâkalı olarak "Kim Allah'a ve âhîret gününe inanıyorsa, ya hayır söylesin ya da sussun"⁵ buyurmuştur. Buna göre ağzımızdan çıkacak sözler boş, faydasız hatta günah içeriyorsa susmak gerekir. Bilgiçlik taslayarak bağırarak, kalp kırarak anlatmak, gıybet ve yalan konuşarak sohbet etmek, hem Hakk'ın katında hem de halkın nazarında hoş görülmeleyen çirkin davranışlardır.

Kıymetli Müslümanlar!

Güzel söz söylemek, her zaman insanların hoşuna gidecek şekilde konuşmak değildir. Hoşlarına gitmese de doğruyu ve gerçeği yansıtan cümlelerle insanları uyarmak da, konuşmanın gereklerindedir. Ancak bunu yaparken doğru bir metot, güzel bir üslup ve hikmet ile hareket etmeliyiz. Bunun aksine yapılan konuşma, irşad ve tebliğler -ne kadar iyi niyetle yapılırsa yapılsın- çoğu zaman aksi istikamette neticeler doğurmuştur.

Rabbim bizleri sözün en doğrusunu dinleyip en güzeline uyan ve ebedi kurtuluşu elde eden kullarından eylesin.

DİTİB Hutbe Komisyonu

¹ Kaf, 50/18.

² Bakara, 2/263.

³ Buhârî, Rikâk, 23.

⁴ Muvatta, Kelam, 7.

⁵ Müslim, İman, 74.